

500

27

EGLUTĂ

1950 KOVAS Nr. 3

Redaguoja
BERN. BRAZDŽIONIS
Leidžia
LIETUVIŲ KULTŪROS
INSTITUTAS

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Raštus ir prenumeratos pinigus siųsti adresu:

B. Brazdžionis, 107 Concord St., Lawrence, Mass.

ŠVENTIEJI PAVYZDŽIAI

Kęstutis dar turi kitą vardą, krikščionišką — švento Aloyzo; jis labai norėtų būti geras, klusnus, darbštus berniukas, bet pagalvoja, kad jis nešventasis, ir nuleidžia rankas, pasiduoda silpnybėms ir pagundoms. O kartais ir visai blogai padaro.

Birutė taip pat turi kitą, krikščionišką vardą — šventosios Genovaitės. Ir ji norėtų būti tokia, kaip jos globėja, pagelbėti savo tėvynei, savo gimtajam miestui, išvaduoti juos nuo priešų, bet ... kad ji nešventoji, ji tik paprasta mergaitė. Ir nusiramina.

Rimutis dar pakrikštytas šv. Igno vardu, o Danutė — šv. Reginos. Ir jie — vienas norėtų būti drąsus, narsus karys, kita — kentėti dėl tikėjimo, bet, užmiršę savo globėjus, kartais taip negerai padaro, kad tik belieka teisintis, kad jie nešventieji...

Bet ar tik šventieji gyvena ir turi gyventi gražiai ir pavyzdinčiai? Ar jie dėl to nugalėjo pagundas ir didelius darbus atliko, kad jie buvo šventieji? Oi, ne! Ir Aloyzas, ir Genovaitė, ir Ignas, ir Regina tik dėl to ir tapo šventaisiais, kad jie save nugalėjo, kad jie visuomet meldė Dievo pagalbos, kad siekė ir padarė tai, ko kiti nesiryžta daryti.

Šv. Joana buvo piemenėlė, bet, pasiryžusi tėvynę vaduoti, ji vadovavo kariams vyrams. Šv. Ignas iš karto buvo karys, ir narsus karys, bet pajutęs pašaukimą, metė kariuomenę, paėmė į rankas elgetos lazda ir išėjo Dievo žodžio skelbti. Šv. Izidorius buvo paprastas nemokytas artojas, o šv. Tomas Akvinietis buvo išminčius ir mokytas vyras. Šv. Paulius iš krikščionių persekiotojo pasidarė Kristaus mokslo skelbėjas ir pats buvo nukankintas, o šv. Vincentas tik šelpė vargšus ir skriaudžiamuosius. Šv. Grigalius Didysis buvo popiežius, o šv. Teresėlė, didžiausia ir mylimiausia šių dienų šventoji, tik paprasta mergaitė, kuri parodė, kad šventuoju galima būti šventai atliekant paprastas, kasdienes savo pareigas.

Šventieji žemėje žmonėms yra tarsi žvaigždės keleiviui tamsią naktį danguje, — pavyzdžiai kaip gyventi ir kelrodžiai, kad nenukryptume iš tikrojo kelio. Tik nesiteisinkim, kad mes nešventieji.

Laikraštį iliustravo dail. P. Osmolskis

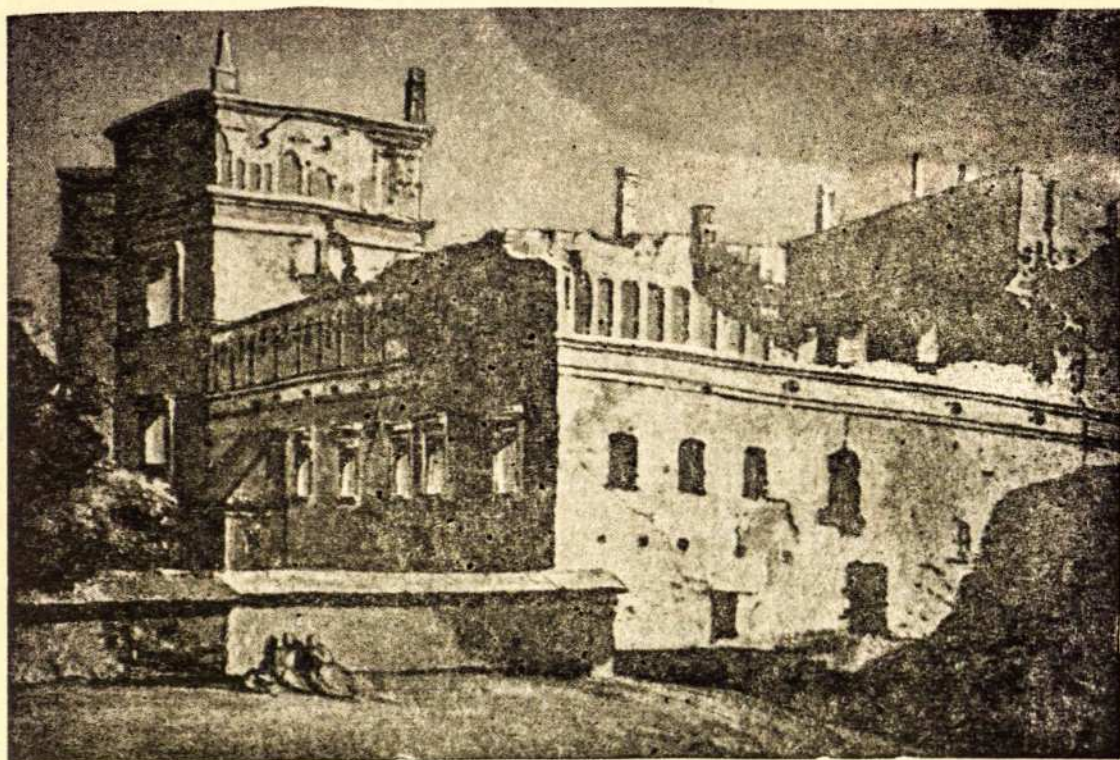
EGLUTĖ - THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Editor and business manager: B. Brazdžionis, 107 Concord St., Lawrence, Mass. March, 1950. Volume 1. Number 3.

Subscription: \$3.00 yearly.

Outside U.S.A. — \$3.50 yearly.

Single copy 30c

"Application for entry as second class matter is pending".

Vilniaus kunigaikščių rūmai. Žemutinė pilis. Čia gyveno karalaitis Kazimieras.

KARALAITIS, NENORĖJĘS KARALIAUTI

ALFA SUŠINSKAS

(Šv. Kazimieras — kovo 4 d.)

Seniai seniai, kaip toj pasakoj, beveik prieš penkis šimtus metų gimė toks berniukas, kurį per krikštą pavadino Kazimieru. Jo tėvas, taip pat Kazimieras, tuo metu valdė Lietuvą ir kartu buvo Lenkijos karalius.

Jaunasis Kaziukas turėjo 6 broliukus ir 6 sesutes.

Šis Kaziukas augo turtinguose, karališkuose namuose, kur visko buvo, ko tik širdis troško. Tačiau berniukas nesitenkino vien skaniais pyragaičiais ir gražiais žaisliukais: jis dar stengėsi būti kuo geriausias Dievui ir žmonėms.

— Koks darbštus, koks pamaldus, kokios geros širdies yra tas mūsų Kaziukas, — sakydavę jo tėvai ir draugai.

Bet Kaziukas nebuvo koks nors kvailutis avinėlis ar ilgaausis asiliukas; jis buvo gabus ir apsukrus berniukas: viską greitai suprasdavo ir lengvai išmokdavo, ką mokytojai užduodavo.

Augo Kaziukas, o kartu augo ir jo širdies gerumas. Iš Kaziuko jau pasidarė Kazimieras, gražus jaunuolis.

Dabar visi pamatė, kad šis jaunas vyras yra šventas... Nekartą naktį, kai visi kiti saldžiai miegodavo, jis atsikeldavo ir eidavo melstis: jis atsiklaupdavo ties katedros durimis lauke, nes naktį ji būdavo uždarąta.

AŠ .TEBEMYLIU

ALOYZAS BARONAS

Nuplaukit, debesėliai
Per aukštąją mėlynę,
Nuneškit, lakūnėliai,
Žinutę į tėvynę.

Nuneškit vieną žinią
Ten jai už šimto mylių:
“Tave, brangi Tėvyne,
Aš vis dar tebemyliu”.

O, kaip gražiai jis meldavosi į Švenčiausiąjį Sakramentą ir Dievo Motiną Mariją. Jos garbei jis turėjo mėgiamą giesmę, vieno šventojo parašytą, kuri prasideda šiais žodžiais: “Mano siela, giedok kasdien garbę Marijos.”

— Kazimierai, mes bijom eiti pas tavo tėvą karalių. Tu nueik mūsų vietoj, užtark mus, padėk mums, — kreipdavosi į jį žmonės.

Ir Kazimieras eidavo. Ir užtardavo žmones, jiems padėdavo. Ir žmonės Kazimierą labai mylėjo.

— Nepliaukškit niekų ir nekalbėkit taip negražiai! — sudraudavo jis savo draugus, kurie negražiai kalbėdavo.

Ir draugai paklausydavo. Ir ne tik jo draugai. Dažnai ir pats tėvas pasiklausdavo jo patarimo. Ir padarydavo taip, kaip sūnus sako.

Rimtas, o žemiškomis akimis žiūrint ir perrimtas savo amžiui, buvo jaunuolis Kazimieras. Nemėgo jis nei puoštis, nei pokyliauti, nei šokti. Tą laiką jis sunaudodavo maldai, o turtus — vargšams.

Bet neilgai jam teko šios žemės takais vaikštinėti. Susirgo kartą plaučių liga (ir iš viso jis nestiprios sveikatos buvo...) ir 1484 m. kovo mėn. 4 dieną mirė, teturėdamas 26 metus amžiaus.

Jį palaidojo Lietuvos sostinėje Vilniuje. Jo palaikai ir dabar tebe-siils vienoj didžiausioj Vilniaus bažnyčioj, vadinamoj katedra.

Kazimieras, dar tebegyvendamas, buvo šventas, ir nebuvo abejonės, kad jo siela nuėjo ten, kur ir visi šventieji po mirties gyvena. O kai mirė, žmonės ėmė melstis į jį, prašydami, kad užtartų juos danguje pas Dievą.

Ir Kazimieras užtardavo. Žmonės tikrai sulaukdavo, ko prašė. Pasakojama, kad kartą, lietuviams kariaujant su rusais, nežinomas baltas raitelis, iš nežinia kur pasirodęs, padėjo nugalėti priešus ir vėl nujojo, iš kur atjojęs. O tai buvo Kazimieras.

Dėl Kazimiero labai gero pavyzdingo gyvenimo ir dėl jo stebuklų, padarytų žmonėms, Katalikų Bažnyčia jį paskelbė šventuoju.

Lietuvių jaunimas šventąjį Kazimierą pasirinko savo globėju. Jis taip pat vadinamas ir Lietuvos globėju.

Karalaitis Kazimieras visą naktį meldėsi prie katedros. Rytą sargyba ir dvariškiai jį čia randa užsnūdusį.

Lietuviai visada šv. Kazimierą mylėjo. Jo vardu krikštijama daug berniukų. Lietuviškai, žinote, jo vardas sakomas trumpai — Kazys.

Jau prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo plačiai paplitę po Lietuvą šv. Kazimiero draugijos skyriai. Šv. Kazimiero draugija yra viena seniausių leidyklų, išleidusi daug vertingų knygų ir suaugusiems ir mažiesiems. Amerikoje lietuvių seselės vienuolės kazimierietės vadovauja ir moko daugelyje parapinių mokyklų. O Čikagoje yra jų akademija, kurią lanko daugiau kaip pusė šimto mergaičių, atvykusių iš tremties.

Dabar Lietuva ir lietuviai labai kenčia nuo komunistų, kurie yra Lietuvą pavergę ir ją baisiai kankina. Todėl visi katalikai meldžiasi į šv. Kazimierą, jį prašydami užtarti, kad Lietuva vėl atgautų savo laisvę.

EIK PAS JĖZŲ

VYTĖ NEMUNĖLIS

Amžina dangaus Ugnelė
Dega Viešpaties namuos,
Šaukia mus visus prie Jėzaus,
Prie Marijos mylimos.

Eik pas Jėzų prie Altoriaus
Su skaisčios širdies malda,
Būsi linksmas ar nuliūdęs,
Eik pas Jėzų visada...

Eik pas Jėzų prie Altoriaus
Kas dienele į svečius,
Eik pas Motiną Mariją,—
Myli jie mus, vaikučius.

Angelių būriai skrajoja,
Dievui garbę duodami,
Melskimės ir mes Aukščiausiam
Ir darbais ir širdimi.

GRĮŽK, PAVASARĖLI

STASYS DŽIUGAS

Grįžk greičiau, pavasarėli,
Prašome tavęs vaikai.
Pietuose galbūt našlaitis
Tu be mūsų palikai?

Vytas, Dalius ir Skaistutė
Rašo laišką tau kartu:
Nepamiršk paimt vėjelio
Šilto, gero iš pietų.

Nusibodo mums žiemužė,
Atlydys ir dargana.
Grįžk greičiau, pavasarėli,
Mums žiemužės jau gana.

BATELIAI

MARIJA RAMŪNIENĖ

Jie stovėjo didelės krautuvės lange drauge: raudonos kurpaitės, mažytės ir švelnios, ir rudi pusbačiai, storais padais, tvirti. Pardavėjo ranka vis nesiekė jų, nes jie buvo gražiausi ir brangiausi. Jie turėjo daug laiko šnekučiuotis ir susidraugauti.

Jie žiūrėdavo į praeinančių vaikų kojas, ir klausimas “kam atiteksime?” nedavė jiems ramybės. Daug vaikiškų akių žvelgė pro langą, prašydamos dailių raudonųjų kurpaičių ir žvilgančių pusbačių, bet tėvai, paskaičiavę pinigus, pirkdavo iš lentynos, paprastuosius.

Ir raudonosios kurpaitės galvojo: “Argi tikrai jokia mergaitės koja nenuves mūsų į gražiąsias miesto gatves, į parko pavėsį, į žaliąją pievą pažaisti?” O rudi pusbačiai tyliai svajojo, kada žvalaus berniuko kojomis jie kas rytą keliaus į mokyklą, kada su draugais bėgs lenktynių, o sekmadieniais, dailiai nublizginti, skubės ten, kur varpai skamba, kur daug daug šventadieniškų kurpaičių ir batukų sueina.

Daug geriau būti ant greitų, jaunų kojų, negu tuščiai leisti laiką lange, be darbo ir be naudos.

Vieną popietę į krautuvę įėjo moteris su berniuku. Ji paprašė pardavėją gerų, stiprių batelių poros. Pardavėjas siekė, bet ir vėl ne jų — jis paėmė juodų batukų porą. Tie esą patys stipriausi tokio amžiaus jaunam vyrui (9 metų Petriukas net pasistiebė: esu “jaunas vyras”). “Mama”, tarė jis, “aš nenoriu tų juodųjų batukų, aš noriu tik tų rudų iš lango”. — “Tai labai gražūs ir brangūs bateliai. Ar ilgai jie tau laikys?” — “Laikys, mama. Jeigu brangūs, tai ir laikys”. — “Na, gerai, Petriuk, tik žiūrėk man, kad jie kuo ilgiausiai liktų tokie dailūs”.

Ir gražieji batukai atsirado ant Petriuko kojų.

“Dabar prasidės mūsų naujas gyvenimas. Tik gaila raudonųjų kurpaičių, kurios turi pasilikti vienišos lange,” tarė sau pusbačiukai.

Mamai bemokant pinigus, į krautuvę įėjo nauja pirkėja su maža mergyte, gelsvom garbanom, balta suknele ir baltais batukais. Poniai atsėdus, mergytė ją apsikabino ir tyliai tarė į ausį: “Mamule, tu man pažadėjai mano penktam gimtadieniui išpildyti vieną prašymą. Labai labai prašau — nupirk man tas raudonas kurpeles iš lango. Aš tau būsiu labai gerutė.”

“Prašome, pone, parodyti mums tas raudonas kurpeles iš lango. A, ponio Viskantienė, laba diena!” pasveikino ji atsisukusią nuo kasos Petriuko mamytę, o Aušrelė padarė dailų tūpsnį. Pažįstamosios ėmė šnekėtis. Kurpaitės džiaugsmu nušvito, kada pardavėjas apmovė jomis Aušrelės kojas. Jos švelniai prisiglaudė prie mergaitės pirštukų ir riešo. “Kokie jie lengvučiai, mamyt, aš visai nejaučiu jų ant kojų.” — “Puiku, dukrele, tai ir dėvėk jas gerai sveikutė”.

Pirmuosius žingsnius į gyvenimą abeji bateliai pradėjo drauge. Aušrelė straksėjo pirma mamytės, o Petriukas, plačiai žingsniuodamas šalia, pasakojo, kaip linksmi jis leidžia atostogas. Senieji lango bičiuliai dar gerą valandą gavo kartu paėjėti. “Geriausios sėkmės”, ištarė kurpaitės rudiesiems bateliams, kada Aušrelė padavė savo mamytei ranką. “Ačiū”, atsakė batukai.

Vakare, grįžusi iš viešnagės pas močiutę, Aušrelė pirmiausia pakeitė kurpeles šlepetaitėmis. Prisijuosusi žiurstelį, ėmė rūpestingai valyti bačiukus, nušluostė dulkes, ištepė tepalu. Vėliau šepečiu gražiai nužibino.

Plačiu šypsniu nusišypsojo kurpelės. O Aušrelė paglostė jų veidelius, pastatė paskirtoje vietoje, pasižiūrėjo iš tolo, pasigrožėjo ir tarė: “Labanakt. Rytoj keliausim pas tetą Albiną ir jos Marytę. Marytė irgi jumis pasidžiaugs.”

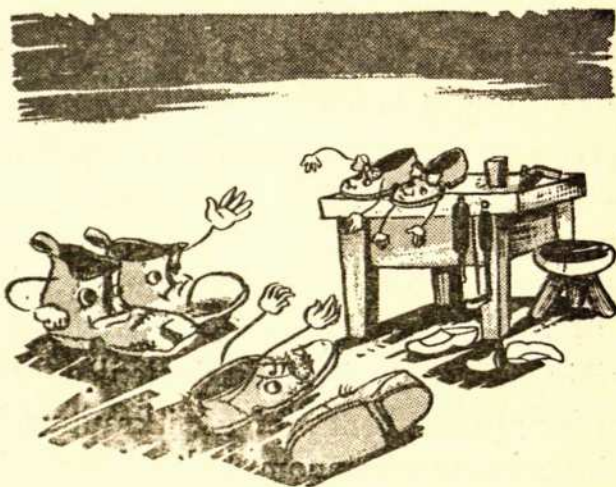
Po to Aušrelė nubėgo į virtuvę padėti mamai vakarienei stalą dengti. O kurpeles užliūliavo gražūs sapnai.

Praėjo visas mėnuo. Aušrelė pastebėjo, kad kurpelių užkulniukai nusinešiojo. “Vargšėlės... Aš jus tuojau nunešiu pas poną Pocių, ir jis jus išlygins.”

“Gerai, gerai, panele, dailūs bačiukai, tartum tik ka iškrautuvės. Rytoj iš ryto bus pataisyti,” pasakė Pocius.

Padėtos prie mašinos, kurpaitės pradėjo sveikintis su kitais, čia daugiau, čia mažiau sergančiais batukais.

“Sveikos, bičiulės,” pasigirdo liūdnas balsas iš kampo, “jau nebesitikėjom jus pamatysią...”. Kampe gulėjo numesti purvini, sutrukę, apdraskyti rudieji batukai. Dešinio bato nosy juodavo didžiulė skylė. Pusbačiukai buvo nenuodėvėti, bet suplėšyti. Jų būtojo dailumo nebeliko nė žymės.

“Sveiki,” atsiliepė kurpelės, ir joms taip pagailo sužalotų draugų. “Ar jus kokia nelaimė ištiko?” paklausė jos. “Ak,” atsiduso rudieji pusbačiukai, “jau tą patį vakarą mums prasidėjo sunkus gyvenimas. Dar grįždamas namo, Petriukas spyrė pirma pasitaikiusį gatvėj kietą daiktą. Man taip suskaudo galvą,” tarė dešinysis batukas, “aš tyliai sudejavau, bet Petriukas nekreipė jokio dėmesio.

“Bet vakare jis jus gražiai nuvalė, paglostė sumuštą galvą, ir jums skausmas praėjo?” teiravosi kurpelės.

“Deja, Petriukas mūsų niekad nepaglostė. Jis net mūsų apdulkėjo, purvais aptaškyto veido nenušluostė. Kiek kartų mūsų skruostai degė gėda, kada turėjome pasirodyti mokykloje nešvarūs, žemyn akis nuleidę. O mūsų draugai ateidavo žvilgantys, šypsą... Jei mamos liepiamas ir imdavo kada Petriukas šepetį į rankas, tai tik daugiau apdaužydavo šonus, negu nuvalydavo. Ir nusiaudamas vakare arba rytą skubėdamas į mokyklą, niekad raištelį neatrišdavo, bet tiesiai pro viršų kišdavo koją... Štai, ve, nuo mūsų kraštų apsiuvimai viršuje visai nuplėšyti. Į mokyklą turėdavome bėgte bėgti, tiesiai per balas, per šiukšles, užkliūdami į šaligatvio kraštą, į akmenis. Jei jis sugriūdavo, kalti būdavom mes; ir atsikėlęs taip apspardydavo, kad tos žymės neišnykdavo nė per naktį, nes naktį jis niekad mūsų į vietą nepadėdavo, o numesdavo kur papuola; neretai ir kiti mus užmindavo. Tik vieną sekmadienį, mamos priprašytas, nuvalė, ištepė, gražiai į spintelę pastatė. Tai buvo gražiausia mūsų gyvenimo diena. Bet ir vienintelė...”

“Vargšai mūsų bičiuliai”, atsiduso raudonosios kurpaitės, o su jomis ir kiti minkštesnės odos bateliai.

Rudieji pusbačiukai ir dar trys poros sunkiai sužeistųjų nuriedino po stambią ašarą.

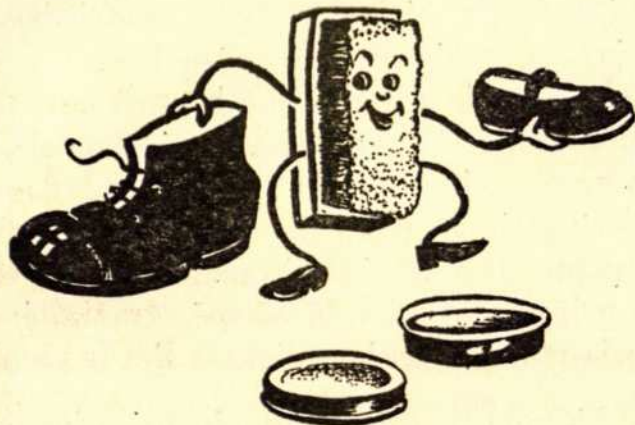
Dar kiek padėjavę, batukai ėmė tartis, kaip čia padarius, kad Petriukas ir kiti negerieji jų šeimnininkai būtų nubausti. Po ilgų kalbų ir svarstymų pono Pociaus klijantai padarė posėdį ir nutarė: duoti žinią visiems parduotuvėse esantiems bateliams, kad nė vieni iš jų netiktų berniukų kojoms, kai jie ateis naujų pirktis ir matuosis. Kol jie nepasitaisys, kol neims tinkamai vertinti ir prižiūrėti jų kojas saugančių ir nešiojančių batukų — nereikia jiems gero apavo! Tegul šala jų kojos, tegul pro senųjų skyles veržiasi vanduo ir purvas į vidų! “Bet”, nedrąsiai atsiliepė raudonosios kurpaitės, “gal nereikia taip piktai keršyti; gal dar galima geruoju Petriuką paprašyti, kad jis pasitaisytų? Aš pabandysiu, kad Aušrelė... — “Jis nevertas, kad įj gražiuoju prašytų! “tarė juodi rimti senojo daktaro batai. Juk mama jį gražiuoju jau ne kartą prašė,”

pridējo ir rudieji pusbačiukai savo karčią pastabą. “Palaukite su griežtomis bausmėmis”, vėl atsiliepė kurpaitės, “mes pabandysime sugėdinti Petriuką.”

Už savaitės Aušrelė sutiko sode Petriuką. Rudieji pusbačiukai, po sunkios galvos operacijos buvo išvargę, išblyškę, dulkini, nešvarūs ir labai nusiminię.

“Petriuk, ar tai čia tie dailieji pusbačiukai, kuriuos tau nupirko tą pačią dieną, kaip mano raudonuosius? Žiūrėk, mano dar visiškai nauji. Kodėl tavo tokie pilki, nešvarūs? Ar jų nevalai? Vargšai bateliai.”

Ir tą vakarą atsitiko kažkas nepaprasta. Ilgai švarino Petriukas, ilgai žibino savo batukus. Padėti į spintelę jie linksmai šypsojos. Už tos šypsenos net jų randų nei lopų nebuvo matyti.

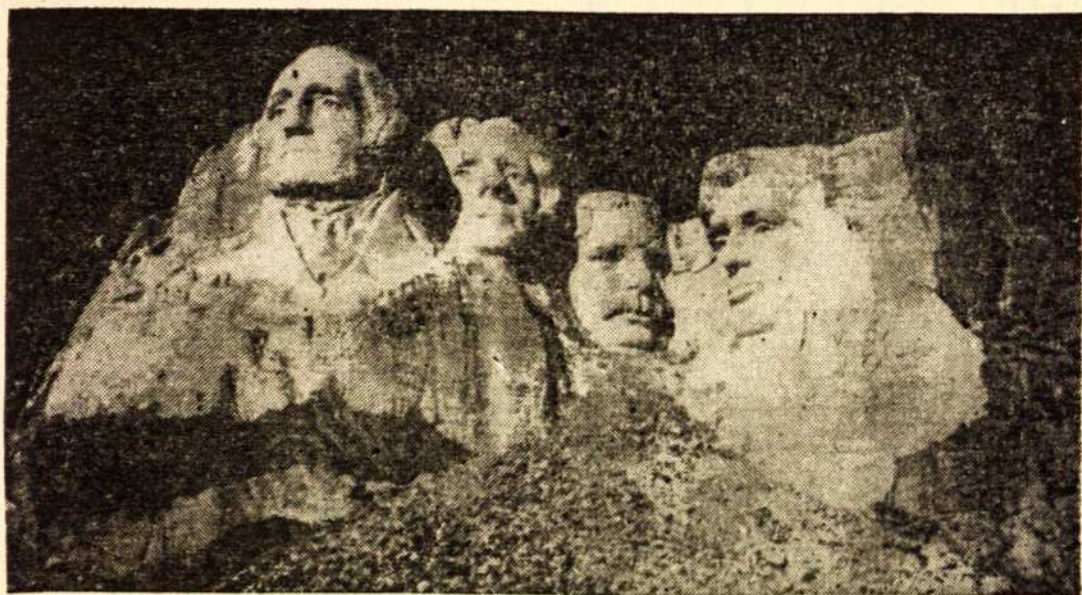

NEBŪSIM VIS MAŽUČIAI

PR. IMSRYS

Nebūsim vis mažučiai -
Užaugsim didučiai.
Skinsim kelius į šviesą,
Joje pažinsim tiesą.

Nebūsim vis pipirai,-
Tvirti užaugsim vyrai
Ir dirbsime tėvynei,
Kol plaks širdis krūtinėj.

KETURI DIDIEJI AMERIKOS PREZIDENTAI

ALFONSAS BRAZYS

Prieš daugiau negu dešimtį metų, kai dar buvau Lietuvoje, mačiau moksleivių laikraštyje įdėtą paveikslą, kaip didžiulėje kalno uoloje kalmi Amerikos prezidentai. Washingtono galva dar buvo apstatyta pastovais, o ant jų vaikščiojo darbininkai, nedidesni už prezidento akį. Kitų prezidentų nebeatsimenu, bet jie, rodos, buvo tik pradėti kalti. Buvo skelbiama, kad Amerika pastatys savo didiesiems prezidentams paminklą, kuris stovės tiek amžių, kiek iš viso bus šis pasaulis.

Per tūkstančius metų žmogus savo rankomis daug didelių ir amžinų paminklų yra pastatęs ir ateinančioms kartoms palikęs. Cheopsas, viešpatavęs apie 3 tūkstančius metų prieš Kristų, pasistatė sau didžiulį antkapį, vadinamą piramide (170 metrų aukščio). Ten pat, Afrikos šiaurėje, yra ir daugiau piramidžių, bet jos mažesnės.

Į egiptiečių šventyklas vedė takas, iš abiejų pusių apstatytas tokiomis gulinčiais su pakelta galva liūtais—žmonėmis, vadinamais sfinksais. Didžiausias sfinksas stovi Egipto dykumoj, Chefreno smiltynuose. Tai didžiausia skulptūra visoje žemėje.

Kažkas panašaus į sfinksus yra ir Juodųjų kalnų granite iškalti keturi Amerikos prezidentų veidai. Tik toks skirtumas, kad anų amžių valdovai, norėdami išlikti žemėje amžinai, sau paminklus statydinosi patys, versdami prie jų dirbti tūkstantines vergų minias; o Amerikos didiesiems vyrams tą paminklą pastatė jau po jų mirties amerikiečiai, atsidėkodami už tų žmonių gerus ir didelius darbus savo kraštui.

Tas paminklas yra South Dakotoj, kalnuose, vadinamuose Black Hills, didžiausiame kalne, vardu Mount Rushmore. Jame iškalta šių ketu-

rių JAV. prezidentų galvos: G. Washington, T. Jefferson, A. Lincoln ir T. Roosevelt.

Cheopso piramidę statė 30 metų; ši prezidentų paminklą iškalė greičiau. Darbui vadovavo skulptorius Gutson Borglum. Pradėjo 1927 metais, bet, nebaigęs, 1941 metais mirė. Darbą baigė jo sūnus Lincoln.

Tos granito galvos yra labai aukštai, 5658 pėdų aukštyje, ir matyti iš tolo. Jos ir nemažos. Kiekvieno prezidento dydis — 465 pėdos. Washingtono galva, pavyzdžiui, nuo smakro iki viršaus turi 65 pėdas; nosis 20 pėdų; akys — 11 pėdų pločio.

Amerika nuo savo valstybės pradžios turėjo 32 prezidentus (dabartinis — Trumanas — yra 33—ias) .

Pirmasis Amerikos Jungtinių valstybių prezidentas buvo *George Washingtonas*. (1732—1799). Jis gimė Westmorelande, Virginijoje. Vietinėse mokyklose mokėsi 8 metus. Paskui dar lankė matininkų mokyklą. Mėgo daug skaityti. Tarnavo kariuomenėje, kuri turėjo išvaryti prancūzus iš Ohio slėnio. Bet kario gyvenimas jam nepatiko. Pasitraukė į ūkį. Norėjo sukurti šeimą ir ūkininkauti. Bet mergaitės, kurioms jis piršosi, atsisakė už jo tekėti. Joms jis buvo negražus. Tada jis vedė turtingą našlę su dviem vaikais ir pasidarė daugelio žemių valdytojas. Ūkininkauti jam patiko. Tuo metu vietiniai gyventojai ėmė vis daugiau ir daugiau reikšti nepasitenkinimo anglais, kurie juos valdė. Nepatiko ir Washingtonui svetimieji. Susidėjo jis su vietiniais, savo pinigais suorganizavo tūkstančio vyrų kariuomenę ir išvyko į Bostoną prieš anglus. Anglai buvo nugalėti, 1783 metais jie paliko New Yorką ir išplaukė namo. Karui pasibaigus, Washingtonas vėl grįžo į savo ūkį. Po 4 metų žmonės jį išrinko į konstitucinį suvažiavimą, o 1789 metais jis buvo išrinktas pirmuoju USA prezidentu.

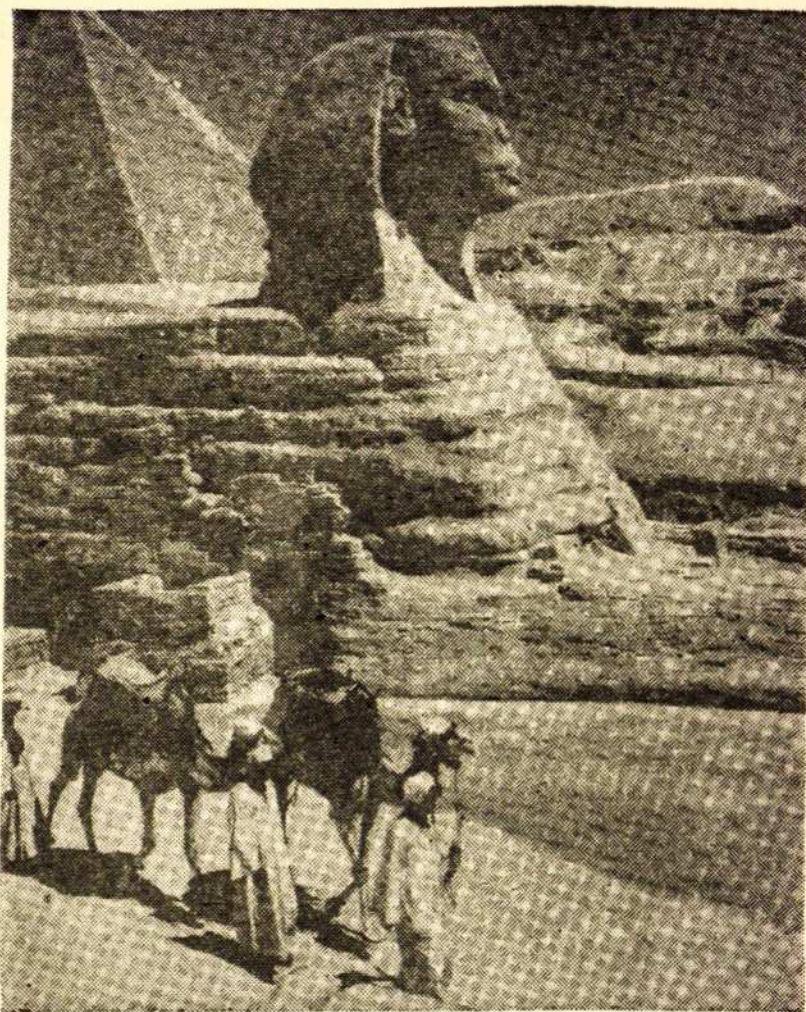
Thomas Jeffersonas (1743—1826) buvo trečiasis USA prezidentas. Jo tėvas Virginijoje turėjo plantacijas.

T. Jeffersonas, Washingtonui prezidentaujant, buvo valstybės sekretorius. Valdžios reikalus jis labai gerai išmanė. Jis parašė Nepriklausomybės Deklaraciją (paskelbimo raštą). Prezidentu Jeffersonas išrinktas 1804 m. Jam prezidentaujant, nupirka iš Napoleono Louisiana už 15 milijonų dolerių. Prezidentu jis buvo išrinktas ir antrą kartą. Bet nuo trečio karto griežtai atsisakė ir išvyko į savo ūkį pasilsėti. Virginijoje jis įkūrė universitetą, kuriam ir planą pats sudarė. Jis pats sau pasirašė tokį kapo užrašą: “Čia yra palaidotas Thomas Jeffersonas, Amerikos Nepriklausomybės Deklaracijos autorius ir Virginijos universiteto tėvas”.

Abraham Linkolnas (1808—65), šešioliktas USA prezidentas, yra vienas žymiausių Amerikos žmonių. Bet ne vien amerikiečių jis gerbiamas—jis žinomas visame pasauly. Už ką? Už panaikinimą vergi-

jos. 1860 metais jis buvo išrinktas prezidentu, ir svarbiausias jo žygis yra žmogaus žmogum prekiaavimo panaikinimas.

Linkolnas gimė Kentucky. Mažas neteko motinos. Jaunystę praleido dirbdamas miške, ūkyje, krautuvėje ir beplaukiodamas laiveliu kaip darbininkas. Į mokslus jo niekas neleido. Mokslo pasiekė jis pats, daugelį valandų po sunkaus darbo praleisdamas prie silpnos žvakės šviesos ir knygos. Mėgiamiausios jo Raštas ir Šekspyro knygos buvo šventas veikalai.

Sfinksas ir Cheopso piramidė Afrikoj. Pro juos keliauja karavanas

Vienoj kelionėj į New Orleaną jis pamatė baisų vergų gyvenimą. Ir tas vaizdas jam nedavė ramybės. Vergai darbininkai buvo laikomi ne žmonėmis, o gyvuliais, kuriuos kaip gyvulius pirkto, pardavė, mušė ir niekino. Tapęs prezidentu, Linkolnas tą baisų dalyką panaikino.

Gyvenime jis buvo labai paprastas žmogus, mokėjo gražiai pasakoti; su kitais gražiai sugyveno; visi jį mėgo ir jam pritarė.

Theodore Rooseveltas (1858—1919), 25—tas USA prezidentas gimė New Yorke. Baigė garsų Harvardo universitetą. Daug rašė laikraščiuose ir šiaip darbavosi rūpinosi gyvenimo pagerinimu. Ejo įvairias valstybines pareigas, kol 1901 metais buvo išrinktas prezidentu. 1904 m. išrinktas prezidentu antrą kartą. Jo valdymo metu iškastas Panamos kanalas. Su Amerikos nedraugais jis buvo griežtas ir sakė: „Kalbėk švelniai, bet rankoj laikyk pagali...“

Nors prie jo Amerika buvo stipri, paruošta karui, bet karai jam nepatiko. Kai susipešė rusai su japonais, jis stengėsi juos sutaisyti. Už tą darbą dėl taikos jam buvo paskirta Nobelio taikos premija.

LĖLYTĖS NELAIMĖ

ALOYZAS BARONAS

Tas margiukas kaip drambliukas,
Ta lėlytė kaip pelytė.
Man patinka ir margiukas,
Man patinka ir lėlytė.

Kai liūliuoju aš lėlytę,
Vis aplink margiukas šoka,
Jis nemoka nei skaityti,
Nei lėlytės supt nemoka.

Man bebūnant mokyklėlėj,
Šast margiukas prie lovelės,
Nusitvėrė mano lėlę
Ir ištraukė už kojelės.

Ir po kambarį ją metė,
Ir po kiemą ją nešiojo,—
Lėlei pametė skarelę
Ir nutraukė vieną koją.

Tas margiukas kaip drambliukas,
Na, o aš visai mažytė...
Tik atėjęs tėveliukas
Margiui atėmė lėlytę.

Vėl lėlė jau sutaisyta,
Tik ne margiui ji nešioti.
Jam, kaip nutarė mamytė,
Tiktai kaulą graužt ir loti.

Vyt. Augustino nuotrauka.

Geležinis Vilkas šaukia
Mus ir dieną ir sapnuos;
Ten, kur dienos apsiniaukė,
Vėl pavasariai dainuos.
Vėl per mažius bus laisva
Mūsų žemė Lietuva.

SU TĖVELIO KEPURE

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Šokinėjau, trypinėjau
Ir jaučiausi kaip dvare,
Kai į kiemą išpyškėjau
Su tėvelio kepure.

Šokinėdamas už kluono,
Nudulkėjau pievele.
Tai man gera, tai malonu
Su tėvelio kepure.

Stiepias gėlės, lenkias krūmai...
Juokias žalmargė, aure:
—Sveikas gyvas, mūsų kūmai,
Su tėvelio kepure.

—Ėsk, karvute, žalią šieną,
Grįžk namučio vakare.
Aš čia šoksiu visą dieną
Su tėvelio kepure.

Tėtis galvą turi gerą,
Buvo Vilniuj ir kare...
Tai dėl to man taip ir gera
Su tėvelio kepure.

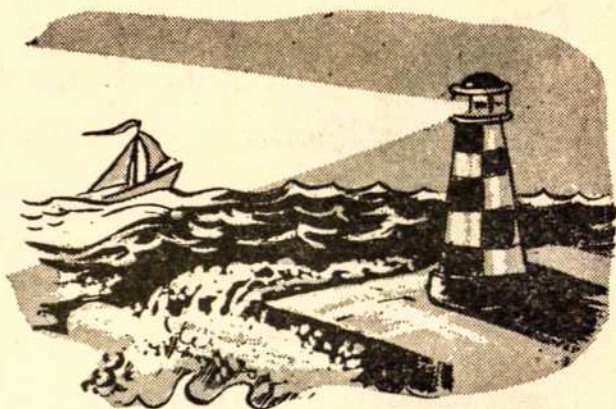
Saulė glosto žalią gojų,
Skamba šilas ir giria.
O aš linksmas sau bėgioju
Su tėvelio kepure.

ŠVYTURĖLIUI

Pasakyk man, švyturėli,
Kurs per naktį čia švieteį,
Ar miegučio nenorėjai,
Ar mus plaukiančius matei?

Ar matei, kaip supos laivas,
Ūžiant vėtrai, vakare,
Ir kaip mojau tau iš laivo
Šimtą kartų kepure?

Pasakyk man, švyturėli,
Kurs per naktį čia švieteį,
Ar akių nepražiūrėjai,
Ar mus jūroje matei?

TARP TŪKSTANČIO ŽVAIGŽDELIŲ

Žydi vyšnios ir svajonės,
Skrenda paukščiai vėl pulku,—
Tik nežengsiu jau tais kloniais
Aš su savo broliuku.

Ant kalnelio stovi kryžius,
Jovarėliai prie šalies.
Jis išėjo ir negrižo
Dėl brangios tėvų šalies.

Neatkelsiu jam vartelių,
Nepamosiu kepure,
Tik tarp tūkstančio žvaigždelių
Jį regėsiu vakare.

Kaip žvaigždėlė sidabrinė
Visą kelią jis man švies,
O brangi šalis gimtinė
Jo takais keliauti kvies.

JUODAS KATINĖLIS

Tai turiu aš katinėlį—
Kaip negriuką, juodą.
Kartais noriu jį nuprausti,
Bet jis nesiduoda.

Prisitykojės pagaunu,
Kai jis laka pieną.
Negaliu aš jo nuprausti.
Juodas jis vis viena.

Bėkit, vyrai, pažiūrėti,
Ar tai ne kipšiukas?
Ne, tai mano katinėlis
Po kamarą sukas.

Bėkit, moterys, laikykite!
Bėga kieman puodas...
Ne, tai mano katinėlis,
Kaip negriukas, juodas.

PER GRIOVELĮ OP

Vieną kartą vakarop
Per griovelį šokau — op!
Tris kartus įsibėgėjau,
Bet jo peršokt negalėjau.

Kas čia darosi? — sakau.
Ar jau kojų netekau?
Mano kojos visad greitos:
Kai aš bėgu, jos net raitos.

Kad raičiau jas, tai raičiau.
Kur nušoko, nemačiau.
Tik pažiūriu — kojos mano
Vandeny apsigyveno.

VINGIUOJA UPELIS

Vingiuoja upelis,
Į tolumas kviečia.
Skaistus mėnesėlis
Jame atsišviečia.

Spindėk, mėnesėli,
Giliai Nemunėly,
Prižadink žuvelę,
Prikelk akmenėli.

Prakalbink lakštutę,
Kur gieda krūmely,
Pažvelk, mėnesėli,
Į gimtą namelį.

Ten krykštėm, ten žaidėm,
Ten pasakas pynėm.
Vingiuoja upeliai
Ten pievom šilkinėm.

VYT. TAMULAITIS

3 Kvietimas į plėšikų vestuves

Gal dar ilgiau svirplys būtų grojęs, bet staiga muzikos mėgėjas tarakonas taip užknarkė, kad net visi krūptėlėjo.

— Tfu, kad tave! — nusispjovė katiniukas. — O aš maniau, kad čia vilkas Nasrinykas už durų kriokia... Šiurpas net kulnis padilgino.

— Labai atsiprašau, — tarė tarakonas. — Visai nenorėjau jūsų gąsdinti. Tik ramiai užsnūdau valandėlę, nes tokia graži buvo muzika, kad negalėjau iškęsti neužmigęs...

— Bent jau tylėtum nešnekėjęs, — supyko Rainiukas. — Tai tik toks tu muzikos mėgėjas, kad per koncertus galėtum knarkti ir dar kitus gąsdinti.

— Palaukit su savo išvadomis! — sušuko tarakonas. — Kas greitai sprendimus daro, tas greitai ir klysta. O aš tik tiek pasakysiu, kad jei šią baisią naktį, kada apie duris sukinėjasi vilkas Nasrinykas, aš galėjau ramiai užmigti, tai reiškia, kad muzikantas buvo tikras burtininkas. Baisiai nerami buvo mano širdis, ir baimė padus kutėno, o aš staiga ėmiau ir saldžiai užsnūdau, viską pamiršęs. Čia ir pasireiškia, pasakysiu, gero muziko savybė: užburti klausytoją. Argi galima mane už tai kaltinti? — išpūtė ūsus tarakonas ir žiūrėjo į katiniuką.

— Žinoma, kad ne! — sušuko svirplys pats pirmasis, nes tarakono, kaip tikro pataikūno, žodžiai taip patiko, kaip sviestu patepti.

— O aš seniai žinau, kad kiekvienas miegalis turi kuo savo tinginį pateisinti, — burbtelėjo po nosim katiniukas.

— Nėra ko pyktis dėl to, kalbėjo toliau svirplys. — Pats iš savo gyvenimo galiu jums papasakoti, kad jei vieną sykį nebūčiau sugebėjęs užmigdyti savo klausytojų, seniai jau būčiau be galvos...

Pasidėjęs smuiką, svirplys pasikrapštė ausį ir ėmė pasakoti:

— Tai atsitiko tada kai po pirmojo koncerto mano vardas plačiai nusikambėjo visoje apylinkėje. Tuoju susilaukiau daugybę kvietimų groti ir sužadėtuovėse, ir vestuvėse, na, pagaliau ir krikštynose. Pavasa-

ris tada buvo jau įpusėjęs, tai po kiekvienu lapu tik šoko, tik dainavo. Be muzikanto, žinoma, niekas negalėjo apsieiti. Nebaigęs groti viename baliuje, jau bėgau į kitą, užmiršęs net užmokestį pasiimti. Šoko ne tik Boružė raudongužė ir laumžirgėliai, šoko ir mėslovabalis labai jau prasto vardo savo namuose, atsiprašant, žinote, ten... Bet nėra čia ko stebėtis—kiekvienas vargšas turi savo laimę...

Ir tada, vieną tokį nuostabų rytą, vos tik grįžęs iš vabalo Gegužinio vardinių, susilaukiau netikėto svečio.

Po nemiegotos nakties nespėjau nė akių sudėti, kai staiga kažkas atburzgė ir taip trenkė į mano namą, kad stogas net per žvirblių žingsnį nulėkė. Maniau, kad jau atomine bomba kas mėgina. Kai atsipeikėjęs prasimerkiau, prieš mane stovėjo šypsodamasis paštininkas Karkvabalis ir, kilsterėjęs kepurę, sušuko:

— Sveikink mane ir džiau kis! Čia “oro paštas” atvyko. Atsiprašau tik, kad nespėjau išjungti savo lėktuvo. motoro, ir nukentėjo tavo namas.

— Dėl namo maža bėda, — atsakiau, — aš jame, teisybę sakant, tik nuomininkas. Svarbu, kad lakūnas sveikas.

— Sveikatos tai užtenka, tik duok dabar savo tabako. Nuo to, kur buvau gavęs iš širšono, man net nosį susuko...

— Gaila, bet esu nerūkorius, — atsakiau. — Ir iš viso turiu pasakyti, kad mūsų giminėje ne vieno tokio nebuvo.

— Tai juk gi tu tas garsusis muzikantas, apie kurį dabar visos varlės kurkia? — ir nekantriai truktelėjo kepurę ant pakaušio.

— Taip, tas pats, — atsakiau. — Tik jau dėl varlių, tai perdaug pasakyta. Jos turi savo muziką, o aš savo.

— Tegu tave bala! Toks garsus muzikantas, ir tabako neturi! — Ir mostelėjo kaire koja. O aš tau atnešiau linksmą telegramą. Už ją tikėjaisi gero dūmo.

— Nieko nepadarysi, — pasakiau: — kai kada ir šviesiausios viltys užgesa.

— Taip, tai taip, bet mane vistiek kuo nors pavaišinsi.

Nebuvo kas daryti. Namuose maisto atsargų niekad neturėjau, o pas skruzdėles krautuvėje nieko pigiai nebuvo galima gauti. Tokį retą svečią pavaišinti reikia. Šoktelėjau už kmyno krūmo ir dairausi. Žiūriu — šildosi saulėje toks pilkas vabaliukas. Priėjau ir pažinau: tai buvo pokštininkas ir juokdarys Ruginukas, kitų dar vadinamas Spragtuku.

— Sveikutis, — tariau jam, — ar nepagelbėtum man bėdoje?

— Žinoma, visuomet, — atsakė labai maloniai.

— Turiu retą svečią, o neturiu užkandžio. Ar nebūtum toksai kilnus ir ar nesutiktum tokiam reikalui pasiaukoti: atsigulti šviežiu kepsniu ant mano vaišių stalo, — paprašiau ne tai juokais, ne tai rimtai; ir, — ką jūs pasakysite? — jis sutiko:

— Kitam tai kažin, bet tau negi galėčiau atsisakyti. Prašau — neškis, — ir pats užsoko ant mano rankų. “Tai kilnumas asmenybės”, galvočiau sau, “tai pasiaukojimas”. Nunešiau ant stalo ir padėjau. O vabaliukas nė krust. Guli kaip negyvas. Pasižiūrėjo į jį karkvabalis, apvartė ant visų šonų ir, nusišypsojęs ligi ausų, tarė:

— Nors esu vegetaras, tik lapais ir šaknelėmis mintu, bet jei jau neturi nieko geresnio, ačiū ir už tai. . . — Jis pakėlė vabaliuką, išsižiojo ir jau rengėsi praryti. Bet tuo metu mažiukas tik spraktelėjo, ir kaip šūvis pralėkė pro jo dantis. Karkvabalis nė suvokt nesuspėjo, kas čia atsitiko, o pilkasis vabaliukas vėl sau ramiai šildėsi prieš saulę.

— Nepaprastas, tikrai nepaprastas buvo tas tavo kepsnys, — ištarė pagaliau Karkvabalis. Tokio kepsnio dar niekad neteko ragauti, kad pats pilvan šoktų. . . Grįžęs ir žmonai pasakysiu, kad valgiau kepsnį su automatiniu įtaisu, tokį, kurs pats į pilvą įšoka. Ir gerklėje jokio kartumo nepalieka, kaip koks prastas lapas ar žirnio šaknys. O kad mano senoji taip virti mokėtų! Bet kur ji mokės. Pagaliau, nėra kada ir mokytis. Tik pagalvok — mes turime apie 70 vaikučių. Iš savo menkos paštininko algos vos galiu juos išmaitinti.

— Matau, suvargęs atrodote. . . — tyčia taip pasakiau; jo kūnas buvo toks riebus ir stambus, kaip taukų prikręsta statinė.

— Taip, labai suvargęs esu, — atsiduso jis. — Nors šaknelių ir lapų netrūksta pavasarį, bet rūpesčiai sugraužia. Priešas ant kiekvieno kampo tyko manęs. Ir pelės, ir paukščiai, ir barsukas su labe skaniai sutriuškintų mano kaulelius, jei tik nutvertų. Taigi, eisiu, sakau, į valstybinę tarnybą — už paštininką. Pritarė tam ir žmona. Turi, sako, aštuonis tūkstančius (8,000) akių. Tai turėtų ir puikiai skaityti. O ir man bus smagiau, pridūrė dar, kad turiu vvrą valdininką. Taip ir pradėjau darbą, kai tik gluosniai snžaliavo. . . Bet. . . — atsiduso jis, — vargų pilna žemė, kur tik tu nueisi. Daug geresnio gyvenimo tikėjau. Išvargau žemėje kirminėliu net 4 metus. O ką gero pamačiau tame pasaulyje, kurio taip labai laukiau, tūnodamas žemės tamsybėse? Tik nesutikimus ir vaidus. Argi toks pasaulis turėtų būti? Et, ką čia daug ir šnekėti. Pelėms ir žiurkėms tuoju reiktų uždrausti valkiotis naktimis. O paukščiams be jokios išimties neturėtų būti leista skraidyti apie tuos medžius, kur gyvena karkvabaliai. Pati valstybė turėtų įsakyti sėti laukuose karklus ir gluosnius, o ne rugius ar kitus niekam netikusius augalus, nuo kurių kiekvienam padoriam karkvabaliui iš tolo nosį riečia.

Na, žirnius ir bulves dar galėtų sodinti, nes jų šaknelės neblogo skonio. . .
—kalbėjo jis ir patenkintas šypsojosi, visai užmiršęs mano telegramą.

— Tai gal toje telegramoje tie visi tavo planai surašyti. . . —tariau nebeiškentęs.

— Teisybė! Ta telegrama! —pašoko. — Buvau visai pamiršęs. Še, skaityk ir pasirašyk, kad gavai. Jis ištraukė ją iš savo krepšio, pasiūto iš kopūstinio vikšro odos, ir padavė. Nekantriai nuplėšiau antspaudą iš eglės sakų spurgučio ir štai ką radau parašytą ant ramunės lapelio:

“SKUBI TELEGRAMA GARSIAJAM PIEVŲ TAKELIŲ SMUIKININKUI SVIRPLIUI STOP TAMSTA MALONIAI KVIEČIAMAS GROTI SEPTYNIŲ NARSIŲ PLĖSIKŲ VABALŲ AUKSUOČIŲ VESTUVĖSE STOP TOKIŲ VESTUVIŲ DAR NEBUVO STOP VIŠI SEPTYNI JAUNIKIAI VEDA VIENA ŽMONĄ STOP ILIUMINACIJOS ŠVIES VISĄ NAKTĮ STOP UŽRAUGTAS ALUS RIEŠUTŲ KEVALUOSE JAU SPROGDINA JUOS STOP ATVYK ŠĮ VAKARĄ PAS SENOSIOS OBELS KELMĄ DVARO SODE STOP DUOK SKUBIAI ATSAKYMĄ STOP PASIRAŠO VESTUVIŲ MARŠALKA ŠIRŠINAS”.

— Na, ką, ar nepuiki žinia, —paklausė karkvabalis, plačiai nusižiovavęs. Nežinojau pradžioje, ką atsakyti. Džiaugtis ar nusiminti. Eiti pas plėšikus vienam ir dar naktį buvo nejauku, ypač, kad apie juos buvau baisių dalykų girdėjęs. Bet neiti taip pat pavojinga. Perdaug gerai pažinojau šitą auksuočių giminę.

O, be to, nepaprastai įdomu buvo patekti ir pabūti tokiose keistose vestuvėse. Tikėjausi pamatyti ir daugiau nuostabių dalykų ten, kur susirenka tokie nakties gaivalai.

Nuskyniau smilgos lapą ir parašiau atsakymą:

“VESTUVIŲ MARŠALKAI ŠIRŠONUI STOP SKUBIAI ATVYKSTU STOP DĖKOJU UŽ KVIETIMĄ STOP PIEVŲ TAKELIŲ SMUIKININKAS SVIRPLYS”.

Karkvabalis įsikišo atsakymą į krepšį ir, dar gerokai paplepėjęs, saulei kryptant į vakarus, tarė:

— Oro paštas negali gaišti nė valandėlės. Sudiev!

Jo lėktuvo motoras taip baisiai ėmė burgzti, kad net ausys spengė. Staiga pakilęs nuo žemės visu smarkumu taip rėžė į smilgos viršūnę, kad net stuobrys palinko lig šaknų. Pats savo akimis mačiau, kai Karkvabalis tris kartus persivertė ore ir visu savo svoriu bumbtelėjo į smėlėtą aikštelę tarp samanų. Šokau į nelaimės vietą, tikėdamasis rasti lakūno tik kaulelius ir lėktuvo skeveldras. Bet jau iš tolo pamačiau paštininką sveiką sveikutėlį. Jis kapstėsi iš samanų ir kažką karkvabališkai bum-bėjo. “Kad tave devyni šimtakojai! . . Kad tave devyni šimtakojai! . .” Tai turėjo būti toks karkvabališkas keiksmas. Artyn nėjau. Stebėjau iš tolo, kaip jis vėl nuėmė nuo sparnų juodus šarvus, pakėlė juos, išskleidė, užvedė sparnus, kurie ėmė birgzti, kaip propeleris, ir kilsterėjo į orą.

Iki dvaro sodo buvo geras kelio gabalas. Tokiam keliauninkui kaip aš tai buvo tolimas kelias. Bepigu jums visiems, kai žinote ir net matote eidami, kur pastatysite koją. O mano kiekvienas žingsnis likimo valioje. Pasispyręs ir iškilęs virš smilgų, niekad nežinai, kur vėl pasieksi žemę. Laimė — pūtė palankus vėjas. Tai į dvaro sodą atvykau pačiu laiku. Nors saulė jau leidosi į raudoną debesį, bet iki tamsos lengvai galėjau pasiekti plėšikų namus. Juos, pasirodo, žinojo čia kiekvienas. Kai tik pirmą sutiktą peteliškę paklausiau, ar ji nežinanti, kur senosios obels kelmas, ji nustebinta sušuko:

— Kaipgi nežinočiau tos baisios vietos! Bet, jei nori, kad ant pečių būtų sveika galva, nesiartink prie tos vietos. Baisūs galvažudžiai ten gyvena. Ar nežinai paskutinių sodo naujienų? Nuo tų nevidonų per vieną naktį krito tiek gyvybių, kiek nuo vienos atominės bombos, išmestos ant Hirošimos. Jie sunaikino čia trisdešimt šešis tūkstančius vikšrų ir kitų gerų vabalėlių, kurie nieko blogo nedarė, o tik ramiai sau medžių lapelius kramtė. Sakyk, ar esi girdėjęs baisenę žinią? Kad šimtas surytų trisdešimt šešis tūkstančius... Nei baisiausi žemės gyventojai žmonės, rodos, tiek per naktį vieni kitų nepraryja... Vabalas matematikas — Kirvarpa, norėdamas tą įvykį palikti istorijai, tą skaičių tuojau pradėjo rašyti vienos patręšusios pušies kamiene ir sakė vargu galėsiąs šią vasarą jį visą išrašyti... Straigė norėjo tuojau eiti pas sodininką ir pasiskųsti, bet jie ir ją suėdė. Tada buvo sudaryta didelė gerai ginkluota delegacija, kuri žūt—būt pasiryžo susisiekti su sodininku. Bet iš pusiaukelės grįžo baisia nusiminusi, nes iš žvirblio sužinojo, kad sodininkas šituos plėšikus labai gerbia ir net savo sodo sargais vadiną.

— Na, gražių dalykėlių šią naktį teks pamatyti, — pagalvojau sau vienas. Kad tik sveiką galvą išneščiau. Bus ko vaikų vaikams pasakyti. Ir davęs keletą gerų šuolių, netrukus atsiradau prie plėšikų būstinės. Reikėjo tik į siauras, apsamanojusias duris pasibelsti.

(Bus daugiau)

Gerai ginkluota delegacija

LAIKRODIS

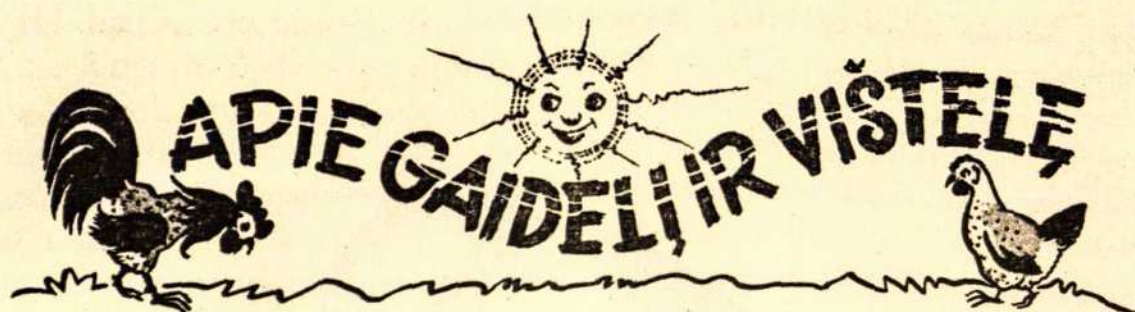
GRAŽINA TULAUSKAITĖ

Tik-tik-tik ir tik-tik-tik
Musių tu nebevaiky.

Tik-tik-tik ir tik-tik-tik
Ir prie knygos neužmik.

Tik-tik-tik ir tik-tik-tik
Greitai pamokas atlik.

Tik-tik-tik ir tik-tik-tik
Vėlei linksmas kelsi ryt.

Sauliuko pasaka

Kartą gyveno gaidelis ir vištelė. Gaidelis pasėjo kviečių, ir abu su vištele augino ir saugojo, kad žvirbliai ar kiti paukščiai nesulestų. Kai kviečiai užaugo ir prinoko, gaidelis juos nupjovė, suvežė į daržinę ir iškūlė. Grūdus supylė į skardinę dėžę ir paslėpė juodai dienai.

Vieną dieną vištelė ir sako gaideliui:

— Gaideli, gaideli, išleisk mane į svečius, kaimynė į kūmas kviečia.

— Eik, — sako gaidelis.

Ir vištelė išėjo. Ėjo, ėjo apie daržinę ir per užpakalines duris, kad gaidelis nepamatytų, įėjo į vidų, surado dėžę su kviečiais ir pradėjo lesti. Lesė, lesė, kiek tik tilpo, ir sulesė trečdalį visų grūdų.

Kai parėjo namo, gaidelis klausia:

— Ar gerai svečiuos buvo?

— Oo, labai gerai buvo ir labai vaišino, — atsakė vištelė.

— O kokių vardu pakrikštijot? — vėl klausia gaidelis.

— Pakrikštijom "Trečdaliu", — atsakė vištelė.

— Koks keistas vardas, — garsiai pagalvojo gaidelis, net savo raudoną skiautėrę pakratė.

Kitą dieną vištelė ir vėl prašosi į svečius, vėl į kūmas pakvietusi kaimynė.

— Išleisk, išleisk, gaideli, aš taip labai noriu eiti.

— Tai ką, tu kasdien pradėsi į svečius vaikštinėti, — tarė gaidelis: — bet šį kartą dar išleisiu.

Vištelė vėl nuėjo į daržinę ir lesė, lesė grūdus, kiek tik širdelė valiojo. Sulesė pusę visų kviečių. Kai parėjo namo, gaidelis vėl klausia:

— Ar gerai buvo svečiuos ir kokių vardu pakrikštijot?

— Oi, gaideli, labai gerai buvo, labai prisivaišinau, ir pakrikštijom vardu "Pusė", — linksmi tarškėjo vištelė.

— Niekad dar tokio vardo nebuvo girdėjęs, — susirūpinęs tarė gaidelis.

Trečią dieną vėl prašosi vištelė:

— Gaideli, gaideli, išleisk į svečius, kaimynė į kūmas kviečia.

— Jau šį sykį tai neleisiu. Kas matė, kas girdėjo kiekvieną dieną į svečius vaikštinėti, — tarė supykęs gaidelis.

— Išleisk, gaideli, dar tą vieną kartelį — kaimynė taip kvietė, ir aš taip noriu, taip noriu nueiti, —vis prašosi vištelė.

— Na, gerai, eik, bet jau paskutinį kartą, —nenorom nusileido gaidelis.

Vištelė išėjo. Vėl per užpakalines duris įlindo į daržinę ir lesė, lesė kviečius, ir sulesė visus, net dėžę apvertė. Kai parėjo namo, gaidelis vėl klausia:

— Ar gerai buvo svečiuos ir kokių vardu pakrikštijot?

— Oí, gaideli, kad tu žinotum, kaip ten gerai buvo, ir pakrikštijom vardu “Tuščiasirpaverstas”.

Gaidelis galvojo, galvojo, akis primerkęs, ir, nieko nesakęs, nuėjo tiesiai į daržinę. Ogi žiūri — maisto atsargų dėžė tuščia ir net apversta. Dabar gaidelis suprato, kaip vištelė svečiavosi ir ką krikštijo... Labai supykęs parėjo namo, tvėrė vištelei už uodegos ir išmetė pro duris į kiemą.

Kur buvęs, kur nebuvęs, vanagas iš kažin kur atsirado, tik čiupt vištelę už kupros ir nusinešė. Medyje po lapu pasislėpęs tupėjo žvirblėlis ir viską matė. Vanagui nuskridus, jis pabarbeno į gaidelio namų langą ir sako:

— Gaideli, gaideli, ar žinai, vanagas tavo vištelę pagavo ir nusinešė. Gaidelis labai nusigando.

— Vaje, ką dabar darysiu be vištelės, kaip gyvensiu vienas.

Tuo tarpu vanagas nusinešė vištelę į savo namus ir sako:

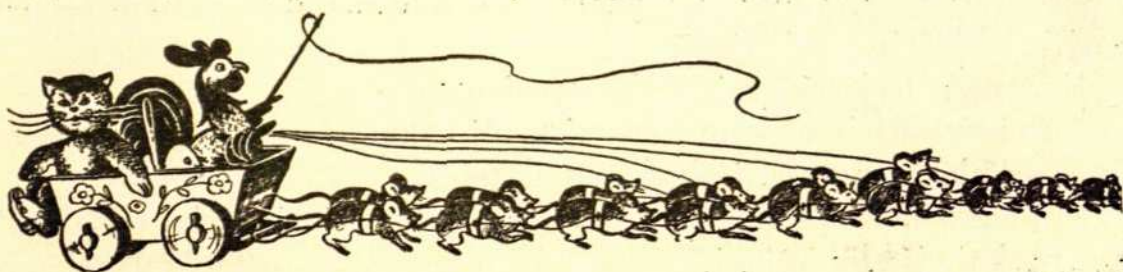
— Aš išvykstu su reikalais, o tu turėsi pakūrenti pečių ir išvirti man vakarienę. Žiūrėk, kad sugrįžęs rasčiau trobą šiltą ir vakarienę ant stalo.

Vištelė išsigandusi visa drebėjo iš baimės. Tokios piktos vanago akys, rodos, puls ir sudraskys. Truputį lengviau pasidarė, kai vanagas išvyko, bet kai grįš, tai jau bus baigta, —galvojo vištelė.

Susirūpinęs gaidelis nuėjo pas kaimyną kalakutą ir pasiskolino ratelius. Pasikinkė dvylika pelių ir dvylika žiurkių, pasiėmė gerą botagą ir išvažiavo vištelės ieškoti.

Važiavo, važiavo keleliu ir sutiko katiną:

— Gaideli, kur važiuoji, gal ir mane pavėžinsi, batą koją nutrynė, sunku eiti.

— Gera, sēsk, katinēli. Važiuoju vištelēs ieškoti. Vanagas, biaurbē, pagavo ir nusinešē.

Vēl važiuoja tolyn ir sutinka kiaušinj, kurs rildu bildu, tik rieda, tik eina.

— Pavēžink, gaideli, taip sunku man nepratusiam eiti... Kurgi važiuoji toks susirūpinęs?

— Sēsk, kiaušini, užteks vietas, pavēžēsiu. Važiuoju vištelēs parsivežti. Vanagas, biaurbē, pagavo ir nusinešē.

Vēl važiuoja, važiuoja ir sutinka adatą:

— Kur važiuoji, gaideli? —jau iš tolo savo plonu balseliu šaukia adata, pavēžink ir mane, labai pavargau, baigia smaigalys atbukti.

— Sēsk, pavēžinsiu, adatėle, tau tai tikrai vietas užteks. Važiuoju parsivežti vištelēs, kurią vanagas pagavo.

Jau beveik pilni ratai keliauninkų. Važiuoja gaidelis, katinas, kiaušinis ir adata ir sutinka einantį kubilą, kurs buvo tuščias ir jau iš tolo bildėjo: bum—bum—bum, bum—bum—bum...

— Pavēžink, gaideli, pavargau, skauda šonai nuo kieto, nelygaus akmenuoto kelio, —storu balsu prašėsi kubilas.

— Gera, kubile, sēsk, man negaila, tik žiūrėk, kad nesulūžtų rateliai —tu toks sunkus.

— Kur važiuojat visas pulkas? —klausia kubilas, sėsdamas į ratelius.

— Vanagas pagavo mano vištelę, važiuoju jos parsivežti, —atsakė gaidelis.

Kibilui įlipus, vežimas pradėjo traškėti. Važiuojant per kelmą, triokšt ir sulūžo. Gera, kad jau nebetoli buvo vanago namai, ir visi nutarė kelionę baigti pėsti. Beeidami, katinas, kiaušinis, adata ir kubilas nutarė, kad vanagą reikia nubausti už vištelės pagrobimą ir visas kitas padarytas nedorybes.

Vištelė, pamačius gaidelį, net apsiverkė iš džiaugsmo ir prižadėjo gaideliui daugiau niekad nebemeluoti. Abu džiaugdamies nubėgo vežimėlio taisyti.

Katinas, kiaušinis, adata ir kubilas suėjo į vanago trobą. Katinas tuojuo įlindo į pečių; kiaušinis pariedėjo po rankšluosčiu; adata įlindo į kėdę; o kubilas užlipo ant aukšto, ir visi laukė vanago sugrižtant.

Netrukus sugrižta vanagas, patenkintas, kad nereikės pačiam pečiaus kurti ir bus išvirta vakarienė.

Įėjęs, rado trobą šaltą ir stalą nepadengtą.

— Tai tinginė ir niekam tikus višta, šį vakarą tuoj pat aš ją sudorsiu, —plūdosi vanagas, ieškodamas vištelės.

Bet niekur neradęs, nutarė pirma pasikurti pečių ir išsivirti vakarienę, o paskui vištelės ieškoti.

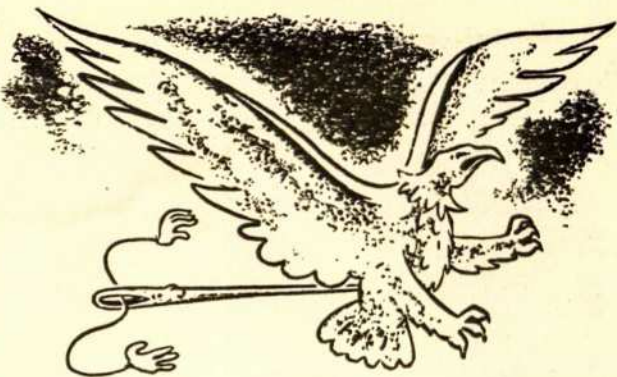
Paėmęs degtukus, įžiebė ir jau norėjo prakurą uždegti, tik katinas kad šoks jam į akis ir nagais perbrėžė vanagai žandą.

Vanagas bėgo šluostytis į rankšluostį, tik kiaušinis kad trenks jam į kaktą iš po rankšluosčio. Vanagas išsigandęs sėst ant kėdės — adata kad durs jam į sėdynę. Vanagas persigando ir puolė pro duris į kiemą, —tuo tarpu kubilas bum—bum—bum nusirito nuo stogo ir kad kris vanagai ant galvos ir užmušė.

Katinas, kiaušinis, adata ir kubilas apsigyveno vanago namuose, o gaidelis ir vištelė susitaisė vežimėlį, grįžo į savo namelius ir laimingai ir ilgai gyveno. O gal ir šiandieną tebegyvena.

Anksti rytą pasiklausykit, gal išgirsit kur gaidelį giedant.

Užrašė ONA RAŽAUSKIENĖ

VILKAS

PR. IMSRYS

Gale lauko
Teką upė.
Už tos upės
Vilkas tupi.
Jis išgaudė
Aveles
Ir išdraikė
Vilneles.

Vilkas pilkas
Piktas sėdi.
Iltis rodo —
Nesigėdi.
Ei, vyručiai,
Vilkui pokšt!
Bus vilkeliui
Keberioktst...

MOKYKLOS IR Mes

Pirmosios lietuvių kalbos pamokos

Amsterdam, N.Y. Mes visi labai nudžiugom, kai mums klasėje seselė pranešė, kad prasidės lietuvių kalbos pamokos. Visi kaip kokios didelės šventės laukėm tos dienos, kada turėjo ateiti į klasę mūsų jaunas kunigas ir pradėti mokytį. Visi džiaugdamiesi klausėmės, kaip mums kunigėlis skaitė gražius skaitymus ir gražias eiles iš "Eglutės". Kai kurie panorom ir užsiprenumeruoti tą laikraštį. Be to, dar padalino mums kitų lietuviškų skaitymų ir istorijos knygų. Dabar jau sudarytos dvi mokinių grupės. Mažesniuosius moko vyresnioji sesuo M. Lucille. Mes esame labai patenkinti šiomis lietuvių kalbos pamokomis; jas tu rime du kartus per savaitę: antradienį ir ketvirtadienį. Esame labai dėkingi kun. Balčiui, kurs atspėjo mūsų norus mokytis lietuvių kalbos ir rašto. To gero darbo niekados nepamiršim. Per tas pamokas mes išmoksime ne tik lietuvių kalbos, bet ir geriau pažinsim ir pamilsim savo brangiąją tėvynę Lietuvą. *Viktoras Binkauskas,*

IV sk. Šv. Kazimiero parap. mokykla.

Pas mus jau dvi liet. mokyklos

Cleveland, Ohio. Čia yra jau dvi šeštadienio mokyklos: pradžios mokykla ir aukštesnioji mokykla. Abiem mokykloms vadovauja mokyt. Balys Graužinis. Darbas vyksta Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose.

Aukštesnioji mokykla mokslą pradėjo tokiu malda: "Išminties Dieve, Kuris leidai mums gimti lietuviais, leisk ir padėk išsilaiykėti svetimuose kraštuose, tvirtink mūsų dvasios jėgas, kad būtumėm verti tikrų Tavo vaikų vardo ir kad grįžę į savo laisvą šalėlę galėtumėm tinkamai darbuotis jos naudai ir Tavo garbei" Atidaromąją kalbą pasakė prof. Ig. Malinauskas, o paskaitą apie Vincą Kudirką jo 50 metų mirties sukaktuvių proga skaitė mokyt. St. Barzdukas.

I pirmąją pamoką atsilankė 17 mokinių —gimnazistų.

Aukštesniojoje šeštadienio mokykloje yra šios pamokos: lietuvių kalba (mokyt. P. Balčiūnas), lietuvių literatūra (mokyt. St. Barzdukas), Lietuvos istorija (Julius Staniškis). Veliau bus mokoma ir daugiau dalykų.

Danguolė

Bostono liet. šeštadienio mokyklos mokiniai ir mokytojai. Mokytojai: karėj pusėj -V. Kulbokas, už jo -K. Mockus ir Dz. Giedraitis, mūsų Eglutės bičiulis. Dešinėj pusėj -H. Kačinskas ir M. Gimbutienė.

TRYŠ "EGLUTĖS" SKAITYTOJOS EGLUTĖS

Eglutė Tumasionytė, pirmoji mūsų laikraščio skaitytoja, vardu Eglutė. Ta jos nuotrauka daryta tremtyje, Vokietijoje. Dabar Eglutė kartu su tėveliais gyvena Čikagoje ir lanko seselių kazimieriečių Visų Šventų parap. mokyklą.

"Eglutės" skaitytoja Eglutė yra gimusi Lietuvoje, 1943 metais, trečio mėnesio trečią dieną ir trečiadienį.

"Eglutės" 3-sis numeris sveikina Eglutę, švenčiančią 7-ji gimtadienį.

Eglutė labai mėgsta piešti, ypač šuniukus, bet konkursui, kaip ir kiti skaitytojai, ji nupieš Velykų kiškutį.

Antroji "Eglutės" skaitytoja Eglutė yra Eglutė Sodaitytė, gyvenanti Brooklyn, N.Y.

Ir trečioji — Eglutė Gorytė, gyvenanti Montrealyje, Kanadoje.

Skaitytojai rašo

MEŠKA IŠGĖRĖ MŪSŲ PIENĄ

Mes gyvename vakarų Kanadoje, Natal, B.C., prie didelių kalnų ir miškų. Ten yra daug meškų, kurios ir į ūkininkų namus dažnai atsilanko.

Vieną naktį mes išgirdome kieme triukšmą. Mano tėvelis, išėjęs laukan, pamatė didelę mešką, kuri "šeiminkavo" po kiemą ir vartė dėžes. Tėvelis mešką išvijo.

Bet "istorija" tuo nesibaigė. Mes turime keletą karvių. Pieną supilame į didelius bidonus, kuriuos per naktį suleidžiame į upelį, kad pienas nesurūgtų.

Išvytoji meška nenusiramino (Tai mes sužinojome rytą atsikėlę). Ji nušliumpino pas upelį ir iškėlė vieną bidoną su pienu. Nors tas bidonas buvo dangtimi uždarytas, bet pro jo viršų pienas šiek tiek sunkėsi. Meška, negalėdama dangčio atsidaryti, per naktį iščiulpė pusę to bidono.

Kitą naktį atėjusi meška vėl išsikėlė iš upelio vieną bidoną pieno. Aišku, tai buvo ta pati meška. Šį kartą ji jau atsidarė bidoną ir skaniai išgėrė visą pieną, kurio buvo 35 litrai!

Po kelių dienų kaimynas ją peršovė, ir ji daugiau nebepasirodė.

Visa tai atsitiko šį rudenį.

Žiemą meškos miega. Jos pabus tik pavasarį.

J. Gediminas

Mielas Eglutės Redaktoriau,

Jau septyni mėnesiai kaip aš esu Amerikoje. Aš gyvenu mažam miestelyje, kur nėra nei užaugusių, nei vaikų dipukų, taigi aš pasigendu lietuviškai kalbančių vaikų. Labai apsidžiaugiau Eglute, kurią užsisakiau už savo sutaupytus pinigus.

Aš turiu 17 mėnesių sesutę ir manau, kad ir ji mielai klausos Eglutę skaitant. Eglutėje radau parašyta, kad galima atsiųsti laiškų, uždavinių ir tt. Tai gal aš parašysiu savo sukurtą eilėraštį:

LIETUVOJ TĖVYNĖJ

Esu aš gimęs Lietuvoj,
Šaly, kur kraujas upeliais teka.
Kur partizanai giriose slapstos
Nuo raudonųjų žmogžudžių.

Lietuvis niekad nepamirš tėvynės,
Ten, kur yra gimęs ir augęs,
Ten, kur proseneliai yra gimę
Ir išgarsinę Lietuvą tėvynę.

Esu aš gimęs Lietuvoj,
Šaly, kur kraujas upeliais teka,
Kur Nemunas, Dubysa
Banguoja pro miestus ir miškus.

Brandford, Conn.

Vytautas J. Šaulys

TRUPUTĮ PAGALVOK

Su šiuo Eglutės nr. pradedame pirmąjį galvosūkių sprendimo ratą. Visi galvosūkių sprendėjai išspręstų uždavinių atsakymus tuojaus siųskite Eglutės Redakcijai. Čia Eglutės Taškų Dėdė patikrins, ar atsakymai yra teisingi ir paskirs jums po atitinkamą skaičių taškų.

1950 m. liepos mėn. 1 d., pasibaigus pirmajam galvosūkių sprendimo ratui, daugiausia taškų surinkę sprendėjai gaus dovanų knygomis, o jų pavardes paskelbsime Eglutėje.

Laukdami iš jūsų atsakymų, prašome pabandyti ir patiems sugalvoti naujų uždavinių. Už kiekvieną sugalvotą uždavinį, kuris bus atspausdintas Eglutėje, autoriai gaus dvigubai daugiau taškų, negu jų sprendėjai.

Tad visi į darbą! Jūsų
Taškų Dėdė

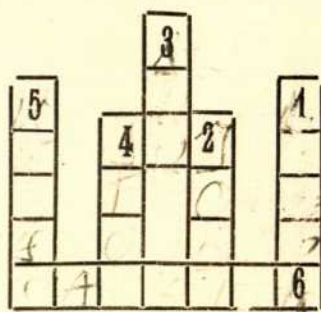
Šarada (3 taškai)

Su L laukuos žaliuoju,
Su K vidun vilioju.

Įrašykite (2 taškai)

Į duotus penkis langelius įrašykite žodį "kiekvienas" taip, kad kiekviename langelyje būtų tik po vieną ženklą, ne po du.

--	--	--	--	--

Gedimino stulpai (5 taškai)

Į duotus langelius įrašykite:
Statmenai — 1. Lietuvoje augantį medį. 2. Esamojo laiko veiksmažodį. 3. Naminį gyvulį. 4. Gatvėse ir pakelėse matomą išpėjimą važiuojantiems (lietuviškai). 5. Baisią ligą.
Gulsčiai — 2. Moterišką įvardį (daugiskaitoje). 6. Daržovę.

Matematikams (8 taškai)

Esu triženklis skaičius ir dalinuosi iš 2, 3, 4. Sudėję mano paskirus skaitmenis gausite 9. Kuris skaičius aš esu?

MINKLĖS

(Kiekviena minklė vertinama po 1 tašką.)

Kartą gatvėje stovėjo 10 vyrų, kurie turėjo tik vieną paprasto didumo skėtį. Tačiau nė vienas vyras nebuvo sulytas. Kaip tai galėjo būti?

Kas pirmas užvirė vandenį Afrikoj?

Kodėl bažnyčioj reikia žvakes uždegti?

LAIŠKAI

Redaktoriumi

"Surinkti visus vaikučius...."

Linkiu Eglutei surinkti visus Amerikos ir pasaulio lietuvių vaikučius į savo katalikišką ir lietuvišką užuovėją, kad jų dvasia gaivalingai žaliuotų ir nepabūgtų Lietuvių Tautos nelaimės speigų.

Cicero, Ill. Jūsų kun. P. Patlaba

* * *

"Malonu ją ir suaugusiam paimti į rankas...."

Eglutė kaskart tobulėja. Malonu ją ir suaugusiam paimti į rankas. Eglutės laukiamas kaip pavasario saulutės. Gaila, kad ji dar taip retai lanko mus. Tikėkimės, kad paželdžius ataugėlių, ji, žaliuodama žiemą vasarėlę, bus su laiku ir dažnesnė viešnia.

Stamford, Conn. Jonas Rūtenis

* * *

"Eglutė galbūt didesniems vaikams...."

Eglutė skaitoma su didžiausiu pasigėrėjimu. Ji tinka galbūt didesniems vaikams, o pradedantiems skaityti yra per sunki. Keletas tėvų pageidavo, kad aš paprašyčiau Jus, ar nebūt galima įdėti 3-4 psl. į Eglutę to, kas pavaduotų pirmo skyriaus skaitymo knygą. Kitokių knygų ar vadovėlių vaikai neturi ir negalima gauti.

Rochester, N.Y. Vl. Lelevičius

* * *

"Per savaitę perskaičiau Eglutę...."

Kodėl Eglutė neateina? Kas jai atsitiko? Per savaitę perskaičiau. Dabar neturiu ko skaityti. Aš laikiu Svirplio muzikanto kecionės. Jis man labai patinka. Man patike eilėraštis Lietuvai Tėvynei. Aš jį išmokau atmintinai. Laukiu naujos Eglutės. Sudiev.

E. Chicago, Ind. Arvydas Kalvaitis

* * *

Noriu susirašinėti

Norėčiau susirašinėti su vaikais, kurie renka pašto ženklus, tikslu keistis pašto ženklais.

Aš esu 8 metų. Lankau anglišką mokyklą Kanadoje. Mano adresas: A. Bujokas, 1338 Downing St., Winnipeg, Man., Canada.

* * *

LAIŠKAI

Skaitytojams

Naujas numeris

"Eglutės" 4, velykinis, numeris jau rengiamas. Kai jūs šį numerį skaitysite, naujas bus spaudžiamas. Jį išsiuntinėsime balandžio pradžioje, kad gautumėte dar prieš Velykas.

Rašiniai konkursui

Iki kovo mėn. 1 d. gauta 6 rašiniai. Konkursu susidomėjimas didelis. Daug kas nori dalyvauti. Kas dar nespėjote, rašykite ir siųskite. Priimsime, jei kelias dienas ir pavėluosite. Blogiausia su tais skaitytojais, kurie gyvena toliau, ne Amerikoje. Jiems tikrai permaža laiko. Gal konkurso laiką reiks prailginti.

Piešinių konkursas

bus paskelbtas kitame "Eglutės" numery.

Nauji prenumeratoriai gaus ir pirmuosius numerius.

Dar vis atsiranda naujų prenumeratorių. Iki šiol visiems laikraštį siuntėme nuo pirmojo numerio. Pirmųjų numerių turime ir naujiems skaitytojams.

Geriausia Velykų dovana — knyga

Prieš Velykas išeina pirmoji "Jaunimo skaitymų" knygutė — Nemunėlio "Pietų vėjelis". Spalvotos P. Osmolskio iliustracijos. Kaina 75 ct. Galima gauti "Eglutės" administracijoj.

MŪSŲ AUTORIAI

Leonardas Žitkevičius, kurio eilės puošia kiekvieną mūsų Eglutės numerį, gimė 1914 m. Lietuvos šiaurėje, Vabalninke, kur nėra nei plačios upės, nei gražaus ežero, nei garsių kalnų. Bet ir menko Vabalos upelio, nedidesnio už gerą griovį, pakako Leonardui išreikšti pirmosioms vaikų svajonėms, kai "per vasaros karščius "Pušku—pušku" jie dainuoja, ant lentelės užsigulę "į Ameriką" važiuoja..."

Tai žodžiai iš pačių pirmųjų L. Žitkevičiaus eilių, kurias jis rašyti pradėjo dar lankydamas pradžios mokyklą.

Gimnaziją lankė Biržuose. Buvo gabus, pamokas greitai išmokdavo, o likusį laiką skaitydavo ir rašydavo. Daug jo eilių išspausdino Žvaigždutė. O į moksleivių laikraštį Ateities Spindulius L. Žitkevičius pradėjo rašyti eilėmis žinias iš gimnazijos gyvenimo. Tos "žinios", dažnai linksmi, juokingai parašytos, taip visiems skaitytojams patiko, kad pirmiausia jas griebdavo skaityti; o vėliau ir kiti "pradedantieji poetai" ėmė taip rašyti.

Leonardas Žitkevičius, šiaip jau gyvenime rimtas, lėtas ir ramus nuo pat vaikystės, linksmi, smagiai ir juokingai rašo ir eiles mažiesiems. Jos žavi mus savo žodžių paprastumu, minties ryšku-

mu, vaizdų gyvumu ir skambiais rimais. Dar jaunas būdamas, Žitkevičius jau surado savo stilių, artimą liaudies vaikų poezijos stiliui. Tada jis parašė Katinėlį (Aš katinėlis žvalių akycių, labai pritingiu gaudyt pelyčių...), Mūsų daržą, (Didis mūsų daržas, daug daržovių auga, o smagus žvirblelis jį nuo vikšrų saugo...), Beždžionytė (Pas turtingą vieną poną buvo beždžionytė, apsilvilkdavo žiponą—kaip tikra panytė...) ir daug kitų, kurias sudėjo į pirmą rinkinį "Čyru vyru pavasaris" (1935).

Vėliau Žitkevičius baigė Mokytojų Institutą ir dirbo pradžios mokyklų. Po trumpo laiko stojo universitetan studijuoti literatūros, buvo redaktorium leidyklų, radijofone. Bet ir subrendęs vaikams rašymo "taisyklių" nepamiršo: tik Žitkevičiaus eilėraščių turinys pasidarė dar įvairesnis, o forma dailesnė, meniškesnė. Mažųjų žaidimai ir darbai, rimtos mintys ir išdykavimai, šventės, Dievas, tėvynė, gamtos gyvenimas, gyvulėliai ir paukšteliai, mokslas ir atostogos, linksma ir liūdna ir dar daug daug kitų dalykų sudaro turinį Žitkevičiaus kitų keturių knygų, kurios išėjo dar tėvynėje: Su tėvelio kepure (1938), Muzikantų brigada (1941), Septyni Krauziukai (1943) ir Tarp tūkstančio žvaigždelių (1944).

Nemažai L. Žitkevičiaus eilių yra įdėta į pradžios mokyklos skaitymų knygas.

Be eilių vaikams Žitkevičius yra parašęs ir poezijos suaugusiems. Ypač pagarsėjo jo satyrinės (pajuokiančios) eilės prieš okupantus. Tada autoriaus vardo niekas nežinojo. Autorius paaikšėjo vėliau, tremtyje, o, būdamas Amerikoje, jis išleido visą tokių eilių rinkinį, pavadintą "Šilkai ir vilkai". Netrukus išeis jo nauja knyga mažiesiems.

Katras seniau?

—Aš tik pusė metų Amerikoje.
—O aš jau šeši mėnesiai.

Tą skolą dovanoju

—Brolau, praėjusią naktį sapnavau, kad iš tavęs pasiskolinau 20 dolerių ir tuojau išleidau. Išsigandau, net prakaitas išpylė, kai pagalvojau, kaip aš tau grąžinsiu. Ir nubudau.

—Būk ramus, aš tau tą skolą dovanoju.

Tegul pats atsako

Susijaudinęs mokytojas:

—Kas ten miega paskutiniam suole?

—Pilypas Kaušelis... —šaukia vaikai.

—Tylėkit, niekas jūsų neklausia. Tegul jis pats atsako.

Gera! moka linksnius

Lietuviškoj šeštadienio mokykloj vaikai mokosi vartoti linksnius:

Mokytojas: —Dabar paimsim žodį vaikas. Vardininkas — vaikas. Pasakyk, Mikuti, sakinį su žodžiu vaikas.

—Aš esu vaikas.

Mokytojas: —Gera! O dabar pasakyk, Simuti, sakinį su žodžiu "vaikas" kilmininko linksny.

—Vaikas vaiko vištas.

Atvažiuo pranešimas

—Mamyte, atvažiuo pranešimas. Laukia už durų ir prašo tave pakviesti.

—Koks pranešimas? Ką tu čia kalbi?

—Tikrai, tikrai, mamyte: toks su trumpais kailiniukais ir su ūsais. Jis man pats pasisakė: —Aš esu "pranešimas."

—A... tai Pranė Šimas; pasakyk, tegu eina į vidų.

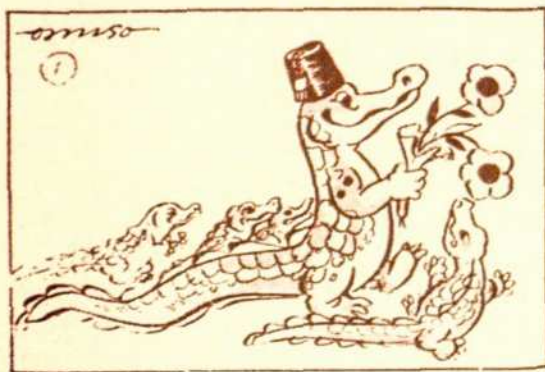
Kiek paršiukų rašalinėj

—Kiek paršiukų telpa rašalinėj?

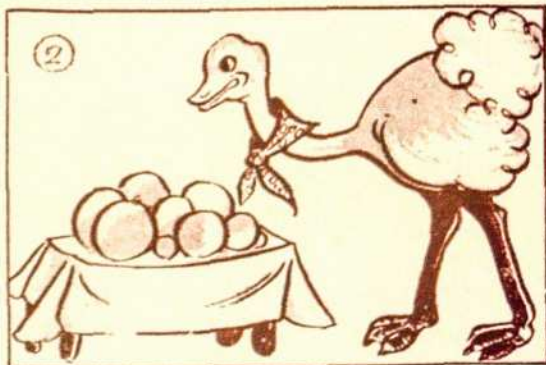
—Nežinau. O kiek?

—Nė vieno. Ji pilna rašalo.

LINKSMOJI AFRIKA

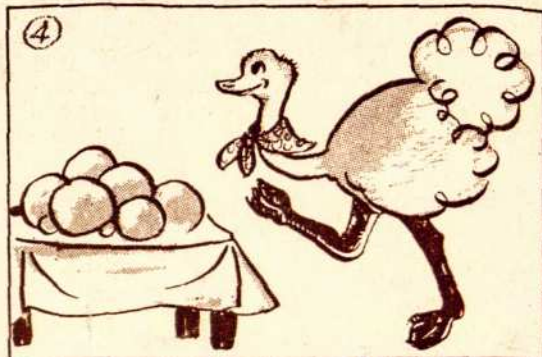
Atėjo aligatorius
Pas strausą į svečius,
Atsivedė jis keturis
Ir savo vaikučius.

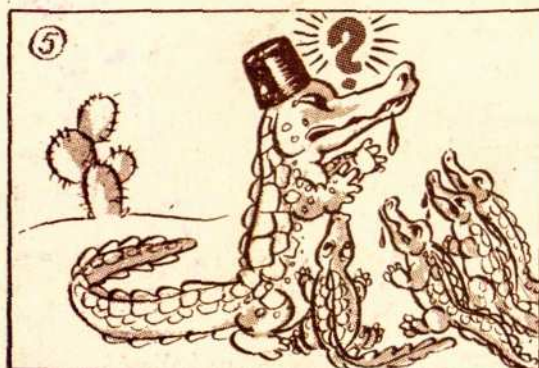
-Sveteliai, paragaukite
Kokoso riešutų,
Prie stalo nebadaukite,
Juk nesat be dantų.

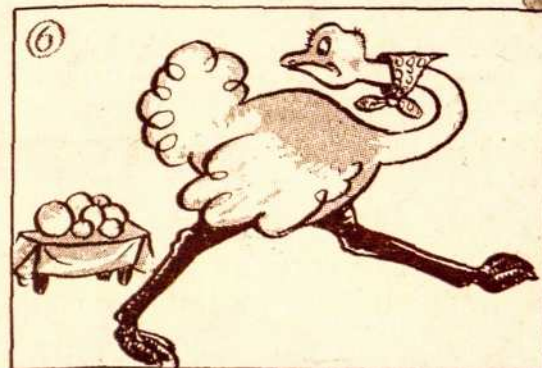
-Dantis gerus mes turime,-
Atsakė jam svečiai,-
Bet, mielas strause, žiūrime,
Kad vaišini šykščiai.

-Paimkite po datulę,
Skanu labai! Ar ne?
Bet....ponai aligatoriai,
Vėl žiūrit į mane.

-Mes žiūrim ir galvojame,
Ar moki tu skraidyt?
-Oi, ne! Aš bėgu kojomis.
Gal reikia pabandyt?

Nespėjo jis parodyti,
Kaip bėga per smiltis,
"Svečių" snukiai pražiodyti
Parodė jam dantis.

.Ir griebė šeimininką tą
Su kojom jo greitom,
Surijo visas penketas
Su plunksnom nepeštom..

Ir peikė strausą gerąjį
Ir senis ir jauni....
Ir grįžo per Sacharą jie
Į Nilą alkani.